

The following Gemara is often quoted as proof that Zionism and the State of Israel were born in sin and continue to run counter to halachah. (Rashi's comments follow the Gemara.)

Talmud Bavli, Ketuvot 110b-111a

R. Zeira avoided Rav Yehudah, because he [R. Zeira] wanted to ascend to *Eretz Yisrael* [and] Rav Yehudah [used to] say, "Anyone who goes up from Babylonia to *Eretz Yisrael* violates a positive commandment, as it says, *They will be brought to Babylonia, and they will be there until the day I remember them, says the Lord (Yirmiyah 27:22).*" And [how does] R. Zeira [explain this verse]? That [verse] refers to the ministering vessels. And [how does] R. Yehudah [respond to this]? There is another verse, which says, *I have adjured you, O daughters of Jerusalem, by gazelles or by hinds of the field, [that you will not awaken nor arouse the love until it pleases] (Shir HaShirim 2:7).* And [what does] R. Zeira [derive from this verse]? It [teaches] that Israel should not go up in a wall[-like fashion], [but individual Jews may ascend to *Eretz Yisrael*]. And [from where does] Rav Yehudah [derive this teaching]? It says, *I have adjured you* [etc.] another time (ibid. 3:5). And [what does] R. Zeira [do with this extra verse]? He needs it for R. Yosi the son of R. Chanina's statement: "What are these three oaths for (the two cited above and ibid. 8:4)? One [teaches] that Israel should not go up in a wall[-like fashion]. One [alludes to the fact] that the Holy One, blessed be He, made the Jews swear that they would not rebel against the nations of the world. And one [alludes to the fact] that the Holy One, blessed be He, made the heathens swear that they would not subjugate the Jews in excess." And [how does] Rav Yehudah [learn all these things, seeing that he uses one of these verses to teach that individual Jews are forbidden to ascend to *Eretz Yisrael*? It says [in each of these verses], *that you will not awaken nor arouse*, [making it as if there are six verses]. And [what does] R. Zeira [do with all these extra verses, seeing that he does not forbid individuals from ascending to *Eretz Yisrael*? He needs them for R. Levi's statement: "What are these six oaths for? Three are the ones we [already] stated, and the others [are as follows]: they [the Prophets] shall not reveal the End; they [the Jews] shall not delay the End; and they shall not reveal the secret to the heathens." *By gazelles or by hinds of the field*: R. Elazar said, "The Holy One, blessed be He, said to Israel, 'If you keep the oath, [all will be] well! If not, however, I will abandon your flesh like [that of] the gazelles and the hinds of the field.'"

תלמוד בבלי, כתובות קי-קיא.
ר' זירא הוה קמשתמיט מיניה דרב יהודה, דבעא למיסק לארץ ישראל, דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה, שנאמר בבבל יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אותם נאם ה' ירמיה כוזב. ורבי זירא? ההוא בכלי שרת כתיב. ורב יהודה? כתיב קרא אחרינא: השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה וגו' (שה"ש ב:ז). ורבי זירא? ההוא שלא יעלו ישראל בחומה. ורב יהודה? השבעתי אחרינא כתיב (שם ג:ה). ורבי זירא? ההוא מיבעי ליה לכדרבי יוסי ברבי חנינא, דאמר ג' שבועות הללו (שם שם, ושם ח:ד) למה? אחת, שלא יעלו ישראל בחומה; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא ימדרו באומות העולם; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן בישראל יותר מדאי. ורב יהודה? אם תעירו ואם תעוררו כתיב. ורבי זירא? מיבעי ליה לכדרבי לוי, דאמר שש שבועות הללו למה? תלתא - הני דאמרו, אינד: שלא יגלו את הקץ, ושלא ירחקו את הקץ, ושלא יגלו הסוד לעובדי כוכבים. בצבאות או באילות השדה: אמר רבי אלעזר אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אם אתם מקיימין את השבועה מוטב, ואם לאו אני מתיר את בשרכם בצבאות וכאילות השדה.

1

BALFOUR DECLARATION NOV 2, 1917

AVROM SILVER JCA R. GOLD 31-10-17

Based on the previous source, the Satmar Rebbe and others (see, for example, the Megillat Esther quoted above) claim that the Jewish people are forbidden to return to *Eretz Yisrael en masse* and establish a state there, until Mashiach arrives. Many refutations (at least thirteen) have been offered to counter this conclusion, but we will mention only the five most compelling ones:

2

1) Rashi writes that the "prohibition" of ascending like a wall, by definition, implies a forceful aliyah. The State of Israel, however, was established with the consent of the nations of the world, as is evident from the Balfour Declaration, the 1920 San Remo conference of the League of Nations, and the United Nations acceptance of the Partition Plan in 1947. Two poskim state this explicitly:

Responsa Avnei Neizer, Yoreh De'ah 454:56

...If all of Israel is given permission to go up [to *Eretz Yisrael*], their ascension will not be considered wall[-like], for Rashi explains "in a wall" [to mean] "with a strong hand." In addition, one can say that if all [of Israel] is given permission, [that itself] is considered a [divine] remembrance...

שו"ת אבני נזר, י"ד תנ"ג.
אם יותן רשות לכל ישראל לעלות לא יחשב שעולין בחומה, כי בחומה פרש"י ביד חזקה. גם י"ל כי אם יותן רשות לכולם יחשב פקודה...

רשות האומות ועזרתן

3

הרמב"ן, בסוף פירושו לשיר השירים (ה, יג), מתאר כיצד תתחיל גאולת ישראל — כיצד ישובו לארצם:

RAMBAN

וברשיון מלכי האומות ובעזרתן ילכו לארץ ישראל, כדכתיב: "וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם" וגו' (ישעיהו סו, ט), ויהי המלכות ההיא נמשך ואינו פוסק לעולם.

כבר כשבע מאות שנה קודם הצהרת בלפור (טו"ב מרחשון תרע"ח) או החלטת חבר הלאומים בסן-רמו (קיץ תרע"ט) ידע הרמב"ן לציין שחזרתנו לארץ תהיה ברישיון מלכי האומות ובעזרתם, ושהמלכות שתכונן בנסיבות אלו לא תיפסק לעולם. על עיקרון זה עמדו גדולי ישראל בכל הדורות, ראשונים ואחרונים, ובפרק זה נביא לקט מדבריהם.

הרד"ק, שחי בתקופת הרמב"ן, כתב בפירושו לתהלים (קמו, ג):

RADAK

"אֵל תִּבְטְחוּ בְּנְדִיבִים בְּכֵן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה" — שאם לא ברצון הא-ל, אין ביד האדם להושיע חבירו מצרתו, כי לדי' לבדו התשועה, והוא יסובכנה על יד בני אדם, כמו שסובכ תשועת גלות בבל על ידי כורש, וכן לעתיד יסבב גאולת ישראל על ידי מלכי הגוים שיעזרו את רוחם לשלחם.

התשועה אמנם באה מצד הקדוש ברוך הוא, אך הוא מסובכה כך שתצא לפועל באמצעות בני אדם. הרד"ק אף מביא דוגמה היסטורית לכך — תשועת ישראל מגלות בבל על ידי כורש מלך פרס¹. הרד"ק מתייחס גם לעתיד וקובע שכך גם תהיה הגאולה העתידה, באמצעות התעוררות מלכי הגוים.

בדומה לכך כתב רבנו בחיי כשש מאות שנה קודם הצהרת בלפור, בפירושו לפרשת תולדות (בראשית כה, ו):

RABEIN BACHYA

וכשנתקיימו הברכות ליעקב, שהוא השלישי לאבות, יש לנו בזה הבטחה גדולה בגלותנו השלישי (—גלות אדום, לה קדמו שתי גלויות — מצרים ובבל) שיתקיימו בנו בזמן הגאולה, וכשם שמצינו ששרו של עשו הסכים על הברכות, שנאמר: "וַיִּבְרַךְ אֹתוֹ שָׁם" (בראשית לב, ל), כן בזמן הגאולה עתידים מלכי הגוים שיסכימו בברכותינו, והוא שהבטיחנו הנביא: "וְהָיוּ מְלָכִים אִמְנִיף וְשְׂרוּתֵיהֶם מִיְנִיקְתֵּיךָ, אִפְּיָם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ וְעִפְרָן וְגִלְגָּל וְיִלְחֲכוּ, וְיִדְעוּתָּ פִי אֲנִי ד' אֲשֶׁר לֹא יִבְשׁוּ קַיִי" (ישעיהו מט, כג).

אף בעת שהחלה הציונות הרעיונית והמעשית לפעול פעולותיה בדורות האחרונים, התייחסו רבותינו אל ההתרחשויות מתוך אותה נקודת מוצא.

הרב צבי הירש קאלישר זצ"ל, כתב בספרו דברים אלו, בשנת תקצ"ו, לפני יותר ממאה וחמשים שנה (דרישת ציון, מוסד הרב קוק, תשס"ב, עמוד 40):

HARAV KALISHER

כי ראשית הגאולה על ידי התעוררות רוח נדיבים ועל ידי רצון המלכויות לקבץ מעט מני פזורי ישראל לאדמת קודש. לדבריו אלו נוסף את דברי חברו, הרב יהודה חי אלקלעי זצ"ל² (כתבי הרב יהודה אלקלעי, עמוד 532):

גאולת ישראל תהיה על ידי מלכי הארץ... כשיבקשו ישראל מאת מלכי הארץ, הקדוש ברוך הוא ישלים ויטה את לבם לעשות את בקשתם.

הבגידה הלאומית מוחים אנחנו גלוי נגד כל קורעי הנשמה היהודית, נגד כל הרוצים לפורר את השלמות הנפלאה של היהודים היהדות. רק יהדות שלמה אנחנו יודעים!

(6)

RAV KOOK
LONDON 1917

לעג מר הוא הכוח הזה, אם קנינו הלאומי או הדתי הוא המקים את תכן חיינו. השלמות של "אתה אחד ושמן אחד זמי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" — לא תפרד ולא תחלק לעולם. בכח הקדוש של שלמות היהדות אנחנו מוחים נגד כל הבוגדים, המוסרים ודוברי-גבלה מכל המינים. בכח הקדוש של שלמות כל אומתנו, ובנשמתה, תובעים אנחנו את תביעותינו השלמות מאת כל חברינו אחינו ומאת כל האנושיות התרבותית. את גולתנו אנחנו תובעים בשלמות. העולה, הקורעת שמים, מוכרחת להתקן כלה. ארצנו הקדושה, היקרה, מלאת ההדר והפלאות, גאותנו וכות' אדם וערך' אדם שלנו, זכויותינו האזרחיות והלאומיות בכל הארצות, — מוכרחות להחזר אלינו לגמרי, בלא פשרות, בלא חניפות — לגמרי בשלמות!

A

באה העת, שכל אלה שהרסו או שאבותיהם השתתפו בהריסת עמנו וארצנו יהיו מוכרחים לשוב מדרכם האיזמה, ובתור תקון למעוותם הנורא יהיו מוכרחים לתת לנו, בכל האפשריות, את כל הנוחיות כדי לשוב ולבנות את בית יעקב הנהרס ולכונן במלא-ההדר את נהו השומם.

B

ומה תמה הוא, שבעת הנפלאה הזאת, שיד' מתראית בה באופן כל-כך נפלא בדברי ימי העולם ובדברי ימי עמנו, ימצא אנשים בעלי מוחות מטוממים ולבבות ערלים כאלה, שתהיה להם החוצפה להביע דברים בכדי להקטין ולפרר את השלמות היהודית הגדולה המקורית, — בשעה שידעוה כל-כך נחוצה לכל מעמדנו ההיסטורי.

אנחנו מחויבים מוכרחים לבאר לכל האנושות הלוחמת — את חובותיה אלינו. אנחנו נתנו הרבה לאנושיות, הפחנו במוסר-האנושי כח-חיים, בתמציתה של כל הדתיות התרבותית חי רכושנו הרוחני. אנחנו הצלנו ומצילים את כל האנושיות, מצד אחד מהאליליות החשוכה העבודתית, ומצד אחר משכח-אלהים החלשה, חסרת-הדם, המתה. דבריימינו הנפלאים, האלהיים לגמרי, הנם והיו תמיד הבסיס של הרוח האנושי היותר טהור, שכל העדינות האנושית מתוכם היא מתפתחת.

C

והעמים השיבו לנו כגמולנו יפה מאד: בגזל את אדמתנו, בגרש אותנו ממנה ובשריפת מקדשינו והריסתם, בשחיתות, באכזריות, בחרוך להכות. האוטורדר-הפה, בטלאים צהובים, בקריאות, "הפה" ברזובות, בהכאות מסמרות במוחותינו ועוד הרבה מאד מעשים טובים כאלה, ובכל מיני עלילות-שוא ותואנות לא אנושיות — באותה שעה שהם משיבים את כל רוחותיהם ממעון-החיים החי הקדוש שלנו ונהנים במלא-הפה מפעולותינו הנהדרות.

D

[ב] כמה פעמים דפק הדוד בפתח אתל רעיתו? דומני, שלכל הפחות יכולים אנו למנות שש דפיקות.

[ג] ראשית, דפיקת-הדוד בשמעה במערכת הפוליטית, מבחינת היחסים הבין-לאומיים לא יכזוש אף איש, שתקומת מדינת ישראל, במובן פוליטי, היתה התרחשות כמעט על טבעית. רוסיה וארצות-המערב ותמכו יחד וברעיון ייסודה של מדינת ישראל, ושדיתה אולי התצעה היחידה שבנגוע לה התאחדו המזרח והמערב. נוטה אני להאמין, שארגון האומות המאוחדות נוצר במיוחד לתכלית זו — לשם מילוי השליחות שהטילה עליה ההשגחה, נדמה לי, שאין להתצבע על עזם הישג ממשי אחר על-ידי האר"ם. חז"ל תביעו כבר את הדעה, כי לפעמים, "מטר" יורד, "בשביל יחיד" ושבש"ל עשב אחד.⁵⁴ אינני יודע את מי ראוי נציגי העתונות בעיני-בשר בכסא-הנשיאות באותה אסיפה נורלית, אשר בה הוחלט על יסוד מדינת ישראל, אבל מי שהסתכל אז

היטב בעינו הרחוקה הרגיש ביושב-ראש האמתי שביצע על הדיונים, והוא — הדוד. הוא דפק בפטישו על השלחן. האין אנו מפרשים את הכתוב: "בלילה ההוא גידה שנת המלך"⁵⁵ — "שנת מלכו של עולם"?⁵⁶ אם אחשוורוש לבדו נחוד-שנה היתה, לא היה הדבר חשוב כלל ולא צמחה ישועה באותו לילה. אבל אם מלכו של עולם, כביכול, לא גם — נולדה האולה. אם פלוני-אלמוני פתח את הישיבה של האומות המאוחדות לא היתה נולדה מדינת ישראל, אבל אם הדוד דפק בשלחן הנשיאות — התרחש הפלא. קול הדדי דופק!

RAV SOLOVEKHNIK (7)

KOL DODI DOFEK

THE FIRST KNOCK
ON THE JEWISH HEART

4

R. Meir Simcha of Dvinsk
Shivat Zion, vol. 2, p. 101

ר' מאיר שמחה מדווינסק
שיבת ציון, ח"ב, עמוד 101

Now, however, Divine Providence has arranged matters such that a command was given at the assembly of the enlightened kingdoms in San Remo that *Eretz Yisrael* would belong to the Jewish people. And since the fear of the oaths has faded away and [we now act] with the permission of the kings, the mitzvah of *Yishuv Eretz Yisrael*, which is equal to all the mitzvot of the Torah, has returned to its place...

אמנם כעת הסבה ההשגחה אשר באסיפת הממלכות הנאורות בסן-רעמא ניתן צו אשר ארץ ישראל תהיה לעם ישראל, וכיון שסר פחד השבועות, וברשיון המלכים, קמה מצות ישוב ארץ ישראל ששקולה כנגד כל מצוות שבתורה למקומה...

2) These oaths are obviously not everlasting, as the verse quoted by the Gemara says outright: *You shall not awaken nor arouse the love until it pleases*. Meaning, a time will come when God will desire to redeem us, and when that happens we will be permitted to arouse the love and return to our homeland. How will we know when this time comes? Either God will inform us directly, or, more likely, He will bring about events that will initiate and facilitate the redemptive process. We will know that this is happening when the signs of redemption that our Prophets and Sages foresaw come to fruition, as in our times (see the next chapter and the end of the Avnei Neizer just quoted).

3) The Shulchan Aruch states:

Shulchan Aruch, Yoreh De'ah 236:6

שולחן ערוך, יורה דעה רלו:

If two [people] swear to do something, and one of them violates the oath, the second one is exempt [from keeping the oath] and need not annul [it]...

שנים שנשבעו לעשות דבר אחד, ועבר אחד מהם על השבועה, השני פטור ואינו צריך התרה...

Here too, since the nations of the world violated their oath (not to over-persecute us), we have no obligation to keep our oath (not to return to *Eretz Yisrael* as a wall). Several Acharonim make this point, including the Maharshak (R. Shlomo Kluger) and R. Hillel of Kolomaya.

4) This Gemara is an aggadic teaching, not a halachic one, which is why it is not quoted in any of the major halachic works, like the Rambam's *Mishneh Torah*, the Tur, the Shulchan Aruch, or any of the writings of the Chafetz Chayim.

5) The oaths are not prohibitions, but divine decrees. The Maharal demonstrates that the word *shevuah* does not necessarily mean an oath. Rather, as R. Herschel Schachter puts it:

RJJ Journal of Halachah, vol. 8, p. 28

...*Shavuah* indicates an unchanging fact of life, a strong tendency implanted by G-d in nature. Thus, the Maharal explains that G-d never actually administered an oath to the Jewish people; He merely told us that a return to Zion would be impractical, because by the laws of nature such a return would not work out. Any attempt at return, then, is not forbidden, but discouraged as futile. Should an attempt succeed, it clearly has triumphed over nature and is not in defiance of God's will.

5